

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ความคิดทางสังคมและการเมืองของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ระหว่างปี พ.ศ. 2528 - 2537	
ชื่อผู้เขียน	นายศรชัย แม่ประสาธ	
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาปรัชญา	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :		
	ผศ. รุ่งเรือง บุญญอรุณ	ประธานกรรมการ
	ผศ. น้อย พงษ์สนิธิ	กรรมการ
	ดร. ประมวล เพ็งจันทร์	กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาวิเคราะห์ความคิดทางสังคมและการเมืองของศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นราชทูตอาวุโส ได้รับรางวัลแมกไซไซานปี พ.ศ. 2524 เป็นนักวิทยาศาสตร์ดีเด่น พ.ศ. 2526 ได้รับการเชิดชูเป็นบุคคลดีเด่นของชาติ ปี พ.ศ. 2528 และเป็นนักวิจัยดีเด่นของชาติ ปี พ.ศ. 2530 ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ซึ่งถึงปัญหาทางสังคมและการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนี้ว่า มีปัญหาอยู่ 6 เรื่องคือ ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ ปัญหาการบริหารเมือง ปัญหาการบริหารราชการ และปัญหาการศึกษา

โดย 3 ปัญหาแรกคือ ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณ มีสาเหตุจากการพัฒนาที่ผิดพลาดของรัฐ และอีก 3 ปัญหา คือ ปัญหาการบริหารเมือง ปัญหาการบริหารราชการ และปัญหาการศึกษา เป็นปัญหาของเครื่องมือที่จะใช้แก้ 3 ปัญหาแรก

จากการศึกษาพบว่าศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้พยายามประสานการสอนทางพุทธศาสนาและความรู้สมัยใหม่เข้าด้วยกัน กล่าวคือ ได้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาทั้งหมด

เป็นเรื่องที่มีส่วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ตามหลักการปฏิจลสมุบบาท การมองปัญหาแยกออก จากกันเป็นส่วนๆ และมุ่งแก้ไข เฉพาะส่วนนั้นไม่สามารถทำให้ปัญหาหมดไปได้ สิ่งสำคัญคือ ต้องแก้ไขทุกส่วนไปพร้อมกัน

ในการแก้ไขปัญหาศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี เสนอว่าต้องใช้ปัญญาและ การจัดการเป็นสำคัญ เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้มีความสลับซับซ้อน จึงต้องใช้ปัญญาและการ จัดการเป็นอย่างมากเพื่อแก้ไข อีกทั้งไม่ละ เลຍการพัฒนาทางจิต ต้องสอนเรื่องการภาวนา เพื่อให้รู้จักกับความสงบที่ไม่ต้องอาศัยปัจจัยภายนอก ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนลดความต้องการทาง วัตถุลงได้ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปฏิรูป เพื่อให้เป็นการศึกษาที่สร้างปัญญา แก่ผู้เรียน และสร้างมนุษย์ที่พัฒนาพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

นอกจากนี้ยังต้องปรับเปลี่ยนการพัฒนาที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ที่เป็นประโยชน์แก่คน ส่วนน้อยให้เป็นการพัฒนาเพื่อคนส่วนใหญของประเทศ อีกทั้ง เป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดความ สามารถพึ่งพาตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ไม่ทำลายชุมชนแต่ส่งเสริมการรวมตัวกันของคนในชุมชน เพื่อการแก้ปัญหา และรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเองเอาไว้ได้

ในด้านการเมืองการปกครอง ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี ชี้ว่ามีปัญหา เนื่องจากการรวมอำนาจและการปิดกั้นตัวเอง ระบบการเมืองการปกครองจึงไม่สามารถ แก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นได้ ต้องแก้ไขโดยกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น และปรับบทบาทจาก การเป็นผู้ลงมือกระทำเอง มาเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือองค์กรต่างๆ ในการทำงาน และปรับปรุงระบบการทำงานให้สะดวกต่อการตรวจสอบมากขึ้น เพื่อป้องกันการฉ้อราษฎร์บังหลวง และเพิ่มความยืดหยุ่นในการทำงานแก่ข้าราชการ ระบบราชการควรจะลดบทบาทการควบคุม และการตัดสินใจ หันมาส่งเสริมการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ข้าราชการในท้องถิ่น เพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนาสังคม และการพึ่งตนเองของชุมชน

ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี เป็นนักคิดที่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาดั้ง เดิมคือ พระพุทธศาสนา จึงนำมาประยุกต์ใช้ผสมผสานกับวิทยาการสมัยใหม่คือ การจัดการ เพื่อให้พุทธศาสนาเป็นเครื่องมือสร้างประโยชน์สุขแก่สังคมไทย

Thesis Title Social and Political Thought of
 Professor Dr. Pravej Vasi Between
 1985 - 1994.

Author Mr.Sornchai Maeprasart

M.A. Philosophy

Examining Committee :

Asst. Prof. Roongruang Boonyoros	Chairman
Asst. Prof. Noi Pongsanit	Member
Dr. Pramuan Pengchan	Member

ABSTRACT

Professor Doctor Pravej Vasi is one of Thailand's prominent thinkers who is interested in social and political issues.

He believes that the development method implemented by the government is not appropriate to Thai society. By emphasizing industrial development, the government has destroyed the country at various levels. The gap between the rich and the poor has been enlarged. The people in the rural areas in many parts of the country have lost their sense of community with the growth of industry in the cities that pulled the people out of their hometown. As the result, people have lost their spiritual and cultural identity.

The government is not able solve these problems because they believe that industrial development is the right way. The closed bureaucratic system makes it difficult for people to monitor the government's work and can conceal corruption. Moreover, the present administrative system with centralization slows down the process of work.

Like other areas of development, education in Thailand also faces many problems. With the focus on memorization of factual information, students are unable to build their knowledge based on wisdom. The emphasis on specialization has also disconnected all areas of education.

Professor Doctor Pravej Vasi has applied the concept of Dependent Origination (Paticcasamuppada) in Buddhism to explain this social and political crises.

The Buddhist concept of Dependent Origination is a process of supports. One problem links with another. It can not happen alone, so we have to look at it in relation to others. The people have to study clearly this process because if we do not understand it we can not develop our country in a sustainable way.

He suggests that there be a reform in thinking process in development, politics and education.

First, we have to switch our thinking from compartmentalization to Dependent Origination, Paticcasamuppada.

Second, we must change industrial development to Buddhism - oriented development that helps people to be self-supportive. We have to encourage the people in the rural areas to be able to solve their own problems.

Third, politicians have to reform political system by decentralizing the power. The role of the government officials have to switch from acting as supporters and coordinators instead of doers.

Finally, educational system has to be reformed by stressing learning that is based on wisdom instead of memorizing facts. In addition, mental development is a key to create a complete person.

Professor Doctor Pravej Vasi believes Buddhism and modern management will save Thai society from this self-destructive development that has created the crises.